

Лекція для школярів та батьків

«Маніпуляції та вербування: як не потрапити в пастку»

1. Як зрозуміти, що вас намагаються використати?

Давайте поговоримо про серйозну загрозу, яка стосується кожного. Ворог використовує будь-які методи, щоб завдати шкоди Україні, і один із них – вербування дітей та підлітків для виконання небезпечних завдань. Це можуть бути підпали, мінування, зйомки стратегічних об'єктів, передача інформації або навіть теракти.

Як саме вони діють? Дуже просто:

- До вас у соцмережах пише незнайомець і пропонує **«легкі гроші»** за виконання простої задачі.
- Вам натякають, що **«це не страшно, нічого поганого не буде»**.
- Прсять **«нікому не розповідати»**, щоб **«не зіпсувати справу»**.
- Залякують або намагаються викликати співчуття – мовляв, **«це допоможе нашим, а не ворогам»**.

Інтерактив: *Перегляд соціального відеоролика, створеного СБУ спільно з відомим кінорежисером Любомиром Левицьким. Це відео показує, як російські спецслужби "полюють" на молодь через інтернет, обіцяючи легкий заробіток, та наголошує на невідворотності покарання.*

2. Що робити, якщо вас намагаються завербувати?

Перше і найважливіше правило – **не погоджуватися!**

Припиніть спілкування – не відповідайте, блокуйте підозрілих осіб.
Збережіть докази – зробіть скріншоти листування, контактів, номерів телефонів.

Розкажіть дорослим — батькам, вчителям, людям, яким довіряєте.

Повідомте в СБУ через офіційний чат-бот: t.me/spaly_fsb_bot

Як діяти, якщо до вас звертаються вербувальники?

Повідомте про спробу вербування в спеціальний чат-бот **t.me/spaly_fsb_bot**.
Укажіть деталі: пропозиції, номер телефону чи нікнейм особи, яка схиляла до злочину.

Уся інформація є конфіденційною та ретельно перевіряється СБУ.

3. Чому це небезпечно?

Хтось може подумати: *"А що тут такого? Просто зроблю фото або залишу дець коробку, і отримаю гроші"*. Але насправді це злочин, і наслідки дуже серйозні:

- **По-перше**, вас просто використовують. Обіцяні гроші ви можете не отримати взагалі.
- **По-друге**, ви станете співучасником злочину. Відповідальність за теракти чи диверсії настає з **14 років**, і покарання — до **10 років ув'язнення**.
- **По-третє**, співпраця з ворогом означає зраду своїй країні, своїм рідним і друзям.

Розвінчання міфів:

- «Я ж нічого поганого не зробив» — навіть просте фото військового об'єкта може стати інструментом для удару ворога.
- «Це просто гра» — наслідки реальні.

4. Кримінальна відповідальність

Вказані злочини можуть бути кваліфіковані відповідно до низки статей Кримінального кодексу України, за які передбачені суворі покарання — до довічного позбавлення волі, зокрема, за статтями:

ст. 111 (Державна зрада) — карається позбавленням волі на строк **п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;**

ст. 113 (Диверсія, вчинена в умовах воєнного стану) — карається позбавленням волі на строк **п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;**

ч. 2 ст. 194 (Умисне знищення або пошкодження майна) — карається до **десяти років позбавлення волі;**

та інші.

Нагадуємо, що згідно **ч. 3 ст. 111 ККУ**, громадяни України, які на виконання злочинного завдання іноземної держави **не вчинили ніяких дій і добровільно повідомили органам державної влади України про свій зв'язок з ними та про отримане завдання, звільняються від кримінальної відповідальності.**

5. Як захистити себе в інтернеті?

Інтернет — це головний майданчик для вербування. Ось кілька простих правил, які допоможуть захиститися:

- **Не спілкуйтеся з підозрілими незнайомцями.**
- **Не розголошуйте особисті дані** (адресу, місце навчання, номери телефонів).
- **Перевіряйте інформацію** — не довіряйте всьому, що пишуть у Telegram-каналах.
- **Не ведіться на провокації та шантаж.**

Інтерактив: *Створення особистих правил цифрової безпеки – кожен записує собі 3 головних правила, яких буде дотримуватися.*

Висновки

Головне, що потрібно запам'ятати:

- Не піддавайтеся на маніпуляції!
- Вербування – це не гра, а злочин.
- Якщо помітили підозрілі контакти – повідомте в СБУ (t.me/spaly_fsb_bot).
- Будьте обережні в інтернеті!

І головне – не мовчіть! Якщо у вас є сумніви або підозри – обговоріть їх із дорослими. Ваша уважність та обачність можуть врятувати життя!